

knecht AK. 2, 8, 3, 35. H. 497. HALĀJ. 2, 295. — Vgl. पद्म.

पद्मार्थं (2. पद् + घोष) m. das Geräusch der Fussstritte P. 6, 3, 56. वै-
रिन्द्रः प्रक्रीडते पद्मपिप्रकायया सक्तु AV. 5, 21, 9.

पद्मति (2. पद् + कृति) f. P. 6, 3, 54. gaṇa भिन्नादि zu P. 4, 2, 38. ०ती
gaṇa बद्धादि zu P. 4, 1, 45. VOP. 4, 27. zu belegen nur die Form auf
इ. 1) Weg, Pfad AK. 2, 1, 16. TRIK. 3, 3, 164. fg. H. 983. an. 3, 279. MED.
I. 130. HALĀJ. 2, 105. RAGH. 6, 55. स्वर्ग ० 11, 87. पथः प्रवेदंशयितार ईश्व-
रा मलीमसामाददते न पद्मतिम् 3, 46. कविप्रथम ० 15, 33. इन्द्रिय ० HARIV.
14930. पूर्वमूल ० RĪĠA-TAR. 1, 353. 4, 30. 77. कर्मकारणव्यादिष्टपद्मतिः
— पद्मविद्या PRAB. 107, 5. कूल ० der Weg des Pfluges zur Erkl. von
सोता Furche H. 891. Weg so v. a. Linie, Reihe TRIK. H. an. MED. HA-
LĀJ. 2, 374. भूत्र्धे रोमपद्मतिः H. 579. — 2) Bez. einer Klasse von Schrif-
ten, Wegweiser, Leitfaden, Texterklärung H. 257. VJUTP. 43. कात्याय-
नस्य सूत्रस्य पद्मतिः Verz. d. B. H. No. 230. des Nārājāna Ind. St. 1,
38. P. des Keçava astrol. Z. d. d. m. G. II, 340 (No. 178, b). Vgl. दश-
कर्म ०, दान ०, शाङ्कर ०. — 3) Beiname oder viell. genauer das charak-
teristische, die Kaste, Beschäftigung u. s. w. andeutende Wort in einem
zusammengesetzten Personennamen; so heisst es u. गुप्त im ÇKDr.: वैश्य-
प्रज्ञाणां पद्मतिविशेषे पुमान् (d. i. गुप्त) । यथा । गुप्तदासात्मकं नाम प्रशस्तं
वैश्यप्रज्ञयोः । इत्युदाहृतम्; u. गुरु ebend.: कायस्थानां पद्मतिविशेषः;
vgl. u. गिरि 1, g. — Vgl. पद ०, पाद ०, सोपान ०.

पद्मतिचिन्तामणि (प ० + चि ०) m. Titel eines astr. Werkes Ind. St. 2, 246.

पद्मतिभूषण (प ० + भू ०) n. desgl. Ind. St. 2, 252.

पद्मिन् (2. पद् + क्तिम्) n. Kälte an den Füßen P. 6, 3, 54.

पद्म URĀDIS. 1, 139. m. n. gaṇa अर्थर्चादि zu P. 2, 4, 31. TRIK. 3, 5, 11.

1) m. n. Wasserrose, *Nelumbium speciosum*, aber nicht die Pflanze
selbst, sondern nur die einzelne Blume (die sich gegen Abend schliesst),
AK. 1, 2, 3, 38. TRIK. 1, 2, 36. 3, 3, 299. H. 1160. an. 2, 328. MED. m. 18.
HALĀJ. 3, 58. 3, 72. SIDDH. K. 251, a, 4. बभौ वर्षाम्बुविल्लिन्नं पद्ममण्डलितं
यथा MBH. 1, 5412. 12, 6779. fg. भगवन्नाभ्यां पद्मः समुत्थितः 3, 15820. 13,
4555. पद्मबोधनमुद्यत्तं पश्य सूर्यम् R. 2, 89, 2 (97, 2 GORR.). SPR. 835. 925.
त्वं पद्म इव वातिन संनतः प्रियदर्शना R. GORR. 2, 8, 40. भुवोर्मध्ये सक्तः
पिल्लुरुतमः । पद्मसंकाशः N. 17, 5. SUÇR. 1, 41, 9. 103, 12. 223, 14. RAGH.
3, 17. पद्मातपत्र 4, 5. ०रेणु ÇĀK. 171. VARĀH. BRH. S. 19, 5. 45, 87. 89, 9.
KATHĀS. 32, 56. 40, 103. RĪĠA-TAR. 3, 110. SĀH. D. 21, 5. ०लोचना INDR.
2, 31. ०निभेत्तण N. 12, 21. लोक्तिसपद्मनेत्र MBH. 3, 1815. मुख ० gaṇa
व्याघ्रादि zu P. 2, 1, 56. Sch. फुल्लपद्माननश्री VID. 285. चरुणा ०ताम्री
ÇĀK. 69. भवत्पादपद्मरजःपवित्रोक्ततनुः PANĀT. 191, 14. सललितनर्ति-
तवामपादपद्मा SĀH. D. 36, 8. SPR. 691. सपद्मो पद्मिनीमिव MBH. 6, 4613.
R. 5, 18, 6 (lies सपद्मामिव). 4, 44, 86. 87. HARIV. 13147. RAGH. 13, 51.
KATHĀS. 21, 10. सपद्मया — श्रिया R. GORR. 2, 13, 8. श्रीरपद्मेव (so v. a.
ohne Schmuck) 3, 40, 19. MĀKĀH. 82, 20. अष्टपद्मामिव श्रियम् R. 6, 10, 19.
Vgl. नील ०. — 2) die Form —, die Figur einer Wasserrose: पद्मस्व-
स्तिकसंस्थितैः (गुरुमैः) R. 5, 10, 4. MĀK. P. 50, 92; vgl. MRGR. 78.
Der Oberkörper des Menschen wird von den Tānika in 6 Padma
oder Kakra eingetheilt; s. u. चक्र 4. — 3) Bez. bestimmter Male auf
dem menschlichen Körper: दशपद्मवान् (रामः) R. 5, 32, 11. rothe Flecken
auf der Haut des Elefanten, m. n. TRIK. 3, 3, 299. MED. n. H. 1229.

H. an. HALĀJ. 2, 64. Vgl. पद्मक, पद्मिन्. — 4) Bez. eines bestimmten
Theils einer Säule: स्तम्भं विभज्य नवधा वक्तुं भागो घटो ऽस्य भागो
ऽन्यः । पद्मं तथोत्तरोष्ठं कुर्याद्भागेन भागेन ॥ VARĀH. BRH. S. 52, 29. — 5
m. Bez. einer best. Tempelform VARĀH. BRH. S. 35, 17. पद्मः पद्माकृतिः
23. — 6) ein in der Form einer Wasserrose aufgestelltes Heer, m. n.
TRIK. 3, 3, 299. MED. m. H. an. यतश्च भयमाशङ्कतेतो विस्तारयेद्वलम् ।
पद्मेन चैव व्यूक्तेन निविशेत सदा स्वयम् ॥ M. 7, 188. पश्चार्धे तस्य पद्मस्य
गर्भव्यूक्तः सुडुर्भिदः । प्रचीपद्मस्य गर्भस्थो गूढो व्यूढः कृतः पुनः ॥ MBH.
7, 3410. — 7) Bez. einer bestimmten Stellung des Körpers bei religiösen
Vertiefungen (vgl. पद्मासनः) : करचरणादिसंस्थानविशेषलक्षणानि पद्मस्व-
स्तिकादीनि ग्रासनानि VEDĀNTAS. (Allah.) No. 130. — 8) m. Bez. einer
best. Art des coitus: कृस्ताभ्यां च समालिङ्ग्य नारी पद्मासोनोपरि । रमेद्वाढं
समाकृष्य बन्धो ऽयं पद्मसंज्ञकः ॥ RATIMĀṆĠAL im ÇKDr. — 9) eine der
Schätze des Kūvera, m. AK. 1, 1, 4, 67. Verz. d. Oxf. H. 184, a, 5 v. u.
H. 193. H. an. m. n. TRIK. 1, 1, 79. 3, 3, 299. MED. निधिप्रवरमुद्यौ च
शङ्कपद्मौ धनेश्वरौ । सर्वान्निधीन्प्रगृह्याथ उपास्तो वै धनेश्वरम् ॥ MBH. 2,
418. पुक्तश्च शङ्कपद्माभ्यां निधीनामाधयः प्रभुः HARIV. 2467. RĪĠA-TAR. 1,
30 (zugleich N. pr. eines Nāga). अथ तस्य स्वप्ने पद्मनिधिः तपणाकहृपी
संदर्शनं गवा प्रोवाच PANĀT. 235, 10. 11. शङ्कपद्मौ निधौ चित्रे (AUFRECHT
vermuthet चित्रौ) दृष्ट्वा दुष्टैर्विमुच्यत इति पुराणम् UĠĠVAL. zu URĀDIS. 1,
139. Was soll aber sein पद्मः स्यान्निधिःशङ्कयोः, da पद्म doch nicht =
शङ्क ist? m. einer der 8 Schätze, die zur Zauberkunst Padmini in
Beziehung stehen, MĀK. P. 68, 5. 8. — 10) eine best. grosse Zahl, m. n.
TRIK. 3, 3, 299. MED. m. H. an. 1000 Billionen R. 6, 4, 58. अयत्तं प्रयत्तं
चैव पद्मं खर्वमद्यार्बुदम् । शङ्कं चैव मद्कापद्मम् u. s. w. MBH. 2, 2143. कोटी-
सक्त्यायुतपद्मसंख्याः SUÇR. 2, 334, 8. MBH. 1, 3121. 3, 10314. 7, 2089. 13,
5212. 5216. 5222. R. 6, 2, 20. MĀK. P. 47, 3. Vgl. SCHIEFNER im Bull. de
l'Acad. Imp. des sc. V, 300. — 11) N. einer best. Constellation (= कमल)
VARĀH. BRH. 12, 14; vgl. BHĀṬṬOPALA zu LAGHŪ. 10, 5. — 12) N. einer
kalten Hölle bei den Buddhisten BURN. Intr. 201. — 13) m. eine best.
Pflanze HALĀJ. 5, 26. m. n. = पद्मकाष्ठ eine best. wohlriechende Pflanze
DHAR. im ÇKDr. die Wurzel von *Nelumbium speciosum* RĪĠAN. im ÇKDr.
eine Art Bdellion, s. u. गुग्गुलु. einen best. wohlriechenden Stoff bezeich-
net das Wort in der folg. Stelle: तुङ्गपद्मविमिश्रेणा चन्दनेन MBH. 1, 4934;
vgl. पद्मक neben तुङ्ग 12, 9346. — 14) m. n. Biet RĪĠAN. im ÇKDr. —
15) m. Elephant COLBR. und LOIS. zu AK. 2, 8, 2, 3; vgl. पद्मिन् und
weiter unten unter 23. — 16) m. eine Schlangenart SUÇR. 2, 265, 8. —
17) m. N. pr. eines Nāga (Schlangendämons) TRIK. 1, 2, 6. H. an. MED.
MBH. 2, 360. 12, 13803. R. 5, 78, 9. RĪĠA-TAR. 1, 30 (hier zugleich einer
der Schätze des Kūvera). दौ च पद्मौ MBH. 1, 1555. 3, 3629. N. pr. ein-
es Nāgarāga VJUTP. 84. — 18) m. N. pr. eines Wesens im Gefolge
des Skanda MBH. 9, 2538. — 19) m. N. pr. des 9ten Kakra vartin
in Bhārata (bei den Gaina) H. 693. — 20) m. N. pr. eines der 9
weissen Bala (bei den Gaina) H. 698. — 21) m. Bein. Rāma's, des
Sohnes des Daçaratha von der Kauçaljā, DHAR. im ÇKDr. ÇĀTR. 9,
94. — 22) N. pr. eines Fürsten MBH. 2, 332. von Kāçmīra RĪĠA-TAR.
4, 678. gründet Padmapura und errichtet einen Padmasvāmin 694.
N. pr. eines Mannes RĪĠA-TAR. 7, 1508. eines Brahmanen LALIT. 226.